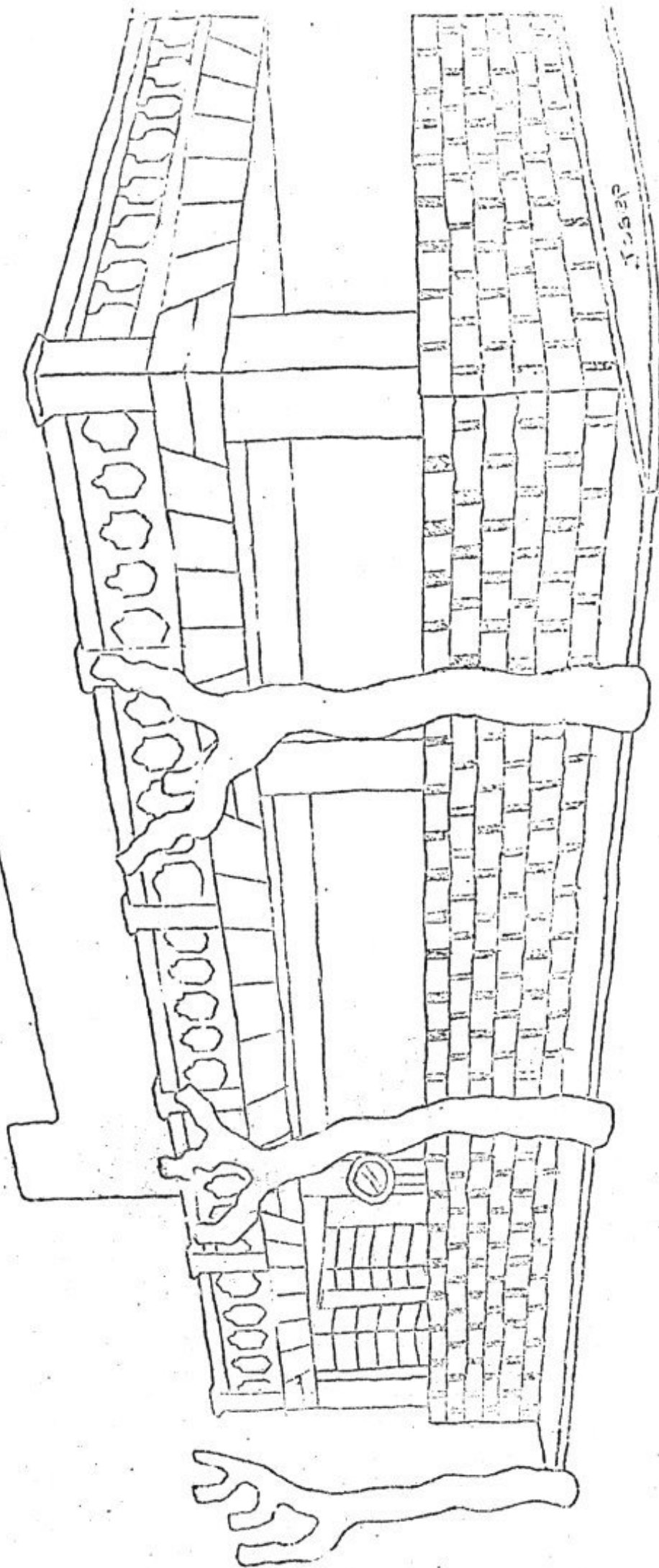

flor da ccafd

Sant Llorenç des Cardassar

Desembre de 1977 i Gener de 1978

Editorialitzar

Certament no és, aquest, un mes d'editorial genosa, per la falta de temes significants.

Moltes coses s'han esdevingudes. I així, per exemple, es podria parlar en aquesta editorial...

De les propassades festes de Nadal i Capdany es pot exaltar la pau, concòrdia, fraternitat i joia que, en el món cristià s'alena per tot arreu (al·lusió teòrica), com hem fet altres anys. (Dissortadament la pau es converteix més sa vegades en pau -de punterada al carrer-).

De la familiaritat d'aquestes festes. Dels dinars abundosos -generalment no exempts d'envagues-; del retorn, sempre agradable, dels estudiants i de l'altra gent que passa llargues temporades fora; de la tradicional "guixa" que es canta a alguns cafès; de l'entranyable Sibilla; de les nostàlgiques festes, bullengueres i adolescents, de nits bona i vella; tot plagiant, dissimuladament, la frescor i gràcia de l'obreta de Mn. Alcover.

Tal vegada, també es pot editorialitzar sobre aquelles paraules (Pau, llibertat i progrés) que, a tots, ens desitja el rei, el dissabte de Nadal a les deu del vespre.

I del, sempre considerat, Club Card; de les eleccions no realitzades, del com que sofrim des de fa temps, o de l'anysada xiscladissa i vitalitat del tres primers anys.

I, també, per què no?, sobre les eleccions municipals. De les reunions prèvies que es comencen a fer -els rumors parlen, al banc, d'una de gent de Centre (tipus UCD)- i d'una altra de persones independents-.

Del cartell imprès -usant castellà i català- aparegut just abans de les festes anunciant el restabliment, a la vila, de la gasolinera i que alguns, l'han considerat com el primer, ben sospitós, cartell de propaganda electoral.

Tots ells, temes ben interessants i dels quals se'n podria parlar llargament.

Però, aquest mes, no podem editorialitzar. La reunió prèvia del grup amb la finalitat d'aportar o compartir les idees, no s'ha estrevinguda. Ah!stima!

Amb tot i amb això, però, el temps no s'atura. Ja som a l'any 78. Any Nou que us desitjam ple d'esperança i fe en un món millor.

EXPLORADORS (13)

El juliol de 1916 hagué una solemne Promesa de Bandera dels Exploradors de Ciutat. Assistiren els de Sant Llorenç, Manacor, i altres localitats. (6)

Per a donar a la inauguració dels tranvies elèctrics de Ciutat tot l'esplendor possible es varen fer unes festes que començant dia 2 de juliol de 1917 duraren una partida de dies. L'arribada dels exploradors de la part forana estava prevista pel mateix dia 2 a las 9.30, després desfilaren tots plegats pels carrers amb unes quantes bandes de música, a les 10 festa de la Bandera, a les 12 missa per a la Pau del món (a causa de la Primera Gran Guerra), a les 13 en el Corn festa de la Promesa, etc.

Al dia següent, dilluns, el Teatre Principal interpretaren el "Canto a la Bandera" o "En Terradell", etc. etc. Com a nota curiosa i desgraciada s'ha de dir que a causa de l'imperícia d'un conductor, un tranvia que devallava per la Costa de Sant Domingo en arribar al Teatre Llíric (actual Hort del Rei) amb la velocitat de la devallada no sabé prendre la corba i sortí cap vies. Malgrat haver una grandiosa gernació que contemplava l'espectacle i anar plè de gom en gom el vehicle sols hi hagué un mort; el jove de desset anys Onofre Villalonga, els altres accidentats ho varen esser sols de cops i rapinyades. Cap explorador va resultar ferit, eren les 21.30 del diumenge. (7)

Senso que hagi estat possible sobre ni tan sols el mes, puc dir que l'any 1916 tal vegada per les festes de Sant Llorenç els Exploradors feren una festa de la Promesa (8)

El 29 de juliol de 1917 els Exploradors d'Inca beneïren una bandera i després celebraren la Promesa. Els de Sant Llorenç, que malgrat haver intentat anar, no pogueren fer presència, enviaren una adhesió. (9)

Per a dia 15 de juny de 1919 la societat filarmonica "Lira Sollerense" i els "Exploradores de España", secció de Sòller, tenien preparada una excursió a Manacor i Coves dels Hams; s'esperava que els exploradors de Ciutat, Inca, Binissalem i Sant Llorenç també assistirien. (10)

El juny de 1919 el Consell Local quedà constituït pels següents senyors: Rvd. JACME PASQUAL, rector (President); Rvd. PERE SANTANDREU, vicari (Vicepresident); ONOFRE SOBERRIERA (Secretari); JOAN GALMES (Tresorer); BARTOMEU UGBERT (Contador), Rvd. JOAN MIRA (Conciliari); FRANCESC SOLER BLIVER (Cap de Tropa); JORDI RIERA CALDENTEI (Segon de Tropa)

Aquest Consell, excessivament clerical, encara ho devia es-
ser més si considerem que el seu nomenament va esser en di-
versos carres purament nominal, puix el secretari, En "So-
cies", me va manifestar personalment que no sabia que ho ha-
gués estat; probablement un dels capellans el supliria a la
practica.

Altres exploradors varen esser, segons la memoria d'En
"mitjanada":

N'ONOFRE RIERA SOLER "La's Garrió".

En JOAN JAUME ORDINES "Comis"

En MATEU BALLESTER "Gaió"

En MATEU SUREDA SALES

En MIQUEL PONT VIVES "des Forn"

En RAMON PONT VIVES

En RAMON VIVES FERRER "marquès"

No sabem la data exacta de la desaparició d'aquesta sec-
ció d'Exploradors, emperò sa-
bent que a Ciutat i a Sòller es
desferen el 1923 no serà massa
arriscat suposar la mateixa da-
ta o, inclús, un poc abans.

ALTRES NOTICIES: Dia primer
de novembre de 1914 els explo-
radors de Manacor anaren a Sant
Llorenç, i no consta que a aq-
uest darrer poble n'hi hagués.

El 7 de març de 1915 els al-
lots de la congregació de Sant
Llorenç visitaren els de la mi-
lícia Angèlica de Manacor, va-

varen esser rebuts per aquests i els exploradors manacorins.
Tampoc consta que a Sant Llorenç hagués exploradors (12).

Dia 20 de juliol, de pas cap a Vilafranca, s'aturaren els
exploradors de Sant Llorenç a Manacor, arribaren a peu i par-
tiren amb el tren. El quatre d'agost del mateix any tornaren
a visitar els manacorins amb motiu de la festa de la Promesa
del poble vell (13).

El 9 de gonor de 1916 els escoltes de Sant Llorenç visi-
ten els seus camarades de Manacor per tercera vegada (14).

El diumenge 26 de febrer de 1916 els "boy scouts" de Mana-
cor anaren ben dematinet a Son Negre (Folanitx); allò traba-
ren els de Sant Llorenç que els esperaven.

Tot d'una el P. LLORENÇ CALDENTEI, fundador de la secció de Manacor, els va fer la missa, la resta del dia la passaren fent exercicis de rastreig, acampada, i gimnàstics (15).

Diumenge, 30 d'abril de 1914 els exploradors de Manacor inauguraren el seu nou parc o camp de jocs. Assistiren els seus germans escoltes de Sant Llorenç (15).

Josep Segura i Salado

NOTES

- 6.- E. M. del gener 1917 i tardor 1917.
- 7.- "Sòller" del primer juliol i 8 juliol 1917.
- 8.- E.M. tardor 1917.
- 9.- "Sòller" del 4 d'agost 1917 i "La Veu d'Inca" del mateix dia.
- 10.- "Sòller" del 17 maig i 7 juny 1919.
- 11.- E.M. novembre 1919.
- 12.- Setmanari "La Aurora" de 7 novembre 1914 i 13 març 1915.
- 13.- "La Aurora" de 24 i 31 juliol i 7 d'agost 1915.
- 14.- "La Aurora" de 15 gener 1916.
- 15.- "La Aurora" de 4 març 1916.
- 16.- "La Aurora" de 29 abril 1916.

opinión

Siempre había creído que un Ayuntamiento tiene que ser la administración de los intereses de los vecinos, que tiene que estar formado y elegido por los propios vecinos, y que su objetivo primordial es facilitar las actividades de los ciudadanos y no entorpecerlos ni ponerles obstáculos.

Claro que siempre había pensado que la única manera de conseguir eso era con la democracia, con un régimen que respetara las ideologías de todos y no hiciera de la suya un dogma

de fe, una veritat a imposar ya sea per la força, per el aceto de ricino o per "òrdens de Madrid".

Cuando se hicieron las elecciones legislativas el 15 de Junio, algo cambiò en el país. Pero no todo. Siguiéron los mismos de siempre en los Ayuntamientos, siguiéron los que tienen la representatividad del "dedo de turno", aquellos que presumen de actuar en bien del pueblo, pero sin el pueblo, porque ya se sabe que eso de "pueblo" revela ignorancia, falta de preparacion etc. "No están preparados" han ido repitiendo los que día tras día, sin que nadie supiera ni controlara su gestión, han sido y siguen siendo, los administradores de las ciudades y pueblos, los representantes de los Ayuntamientos de la Dictadura.

Por eso, cuando sollicitè del actual alcalde Miquel Vaquer el oportuno permiso para hacer una presentacion del sindicato de Comisiones Obreras en el local Consistorial, quedè asombrado ante su respuesta: "Tengo òrdenes de Palma de no dejar los locales a ningún partido político". ¡Bravo por el señor alcalde! De momento ya ni sabe distinguir un partido político de un sindicato obrero; ¡Bravo por el señor alcalde! porque por lo que se ve el ayuntamiento de Sant Llorenç no està pensado en servir a los habitantes del pueblo sino en obedecer al Gobierno Civil. ¡Bravo por el señor alcalde! que abrió de par en par las puertas del local consistorial al Sindicato Vertical y ahora guarda con pudor que no lo utilice un sindicato democrático.

Pero sabe lo que le digo; Que el local del Ayuntamiento es de todos, que deban utilizarlo todos los partidos, sindicatos y la gente del pueblo que lo soliciten, y que eso de las òrdenes de Palma no me lo acabo de creer. Cuando le nombrè Carlos de Mecer alcalde, era lógico que diera esos argumentos; ahora no. Porque aunque fuese verdad, un democrata y un hombre con sentido común, hubiera protestado esa decisión y hubiera demostrado al Gobierno Civil que en los locales del Ayuntamiento es el Ayuntamiento quien manda, y si no ¿que pinta el Alcalde?, pero además ¿porquè en la campaña electoral del 15 de junio muchos Ayuntamientos dejaron sus locales para los mitines? ¿porquè ahora no se pueden utilizar?

Ya sabemos que a algunos les indigesta los aires de democracia, pero lo mínimo que se les puede pedir, es que no hagan recaer la mala digestión en los demás: Hacer una discreta salida por el foro. Y en último caso, aconsejarles que voluntariamente se tomen un poco de bicarbonato, ya que el signo de los tiempos ha enterrado definitivamente las purgas obligatorias de aceto de ricino. Y es que lo ocurrido estos días, me recuerda una cita que me contaron de la Biblia. Se trata de la aparición de Jesús a Saulo, o sea San Pablo, cuando este perseguía a los cristianos, y decía así: "Saulo, Saulo, por què me persigues. Dura cosa es para tí dar cocos contra el aguijón".

Atentamente:

Gaspar Soler Riera

UN CONGRÉS INTERNACIONAL QUE ENS FA JUGAR

Fa un dies que a Barcelona es va celebrar el II Congrés Internacional del Joc i de la Joguina, al qual hi assistirem un grup prou nombros de la nostra Illa.

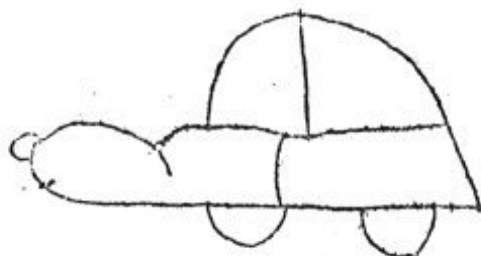
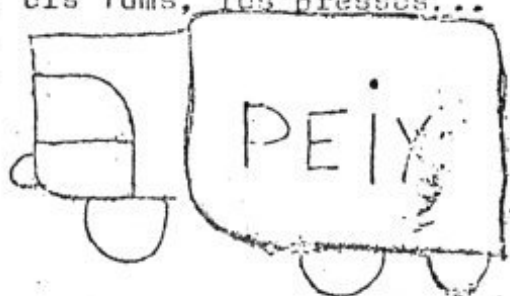
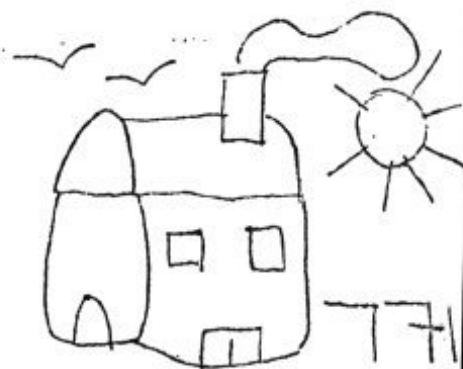

Un Congrés més?, això depèn dels congressistes. Normalment s'enten un Congrés allà on s'escolta a uns senyors que en saben molt, = però justament en aquest, a dintre d'alguns àmbits, no varem tant = escoltar com prendre decisions urgents, després d'una feina ben carvelluda. - I ens comprometem a l'acció.

En parlar de joc, de jugar, de jugueta, pensam que això es cosa = d'al.lots, però es dona el cas de que a Barcelona hi havia un miler de persones i no hi havia cap al.lot (encara que noltros ens hi sentiem) i per tant creim que el tema es lo suficientment seriós i = urgent com per parlar-ne.

Podríem dir que això era i no era un temps, fa molts d'anys, en = que els al.lots jugaven per els carrers, en que una pedra era vaca, pilota, ocell, ca...; en que cadira era cotxe, tren, cavall...; en = que en Pere, en Toni, n'Aina...: no era tals, sino que eren els = cavallers, l'enfermera, els guerrers, la fada...; això era un = temps fa molt de temps. I això = és ara, en que ens ve aquesta caixa de llum davant la qual, si no n'estem preparats, l'unica acció es mirar i seure; davant la qual no hi ha possibilitat de creació; i ens venen aquestes jugueta tan perfectes allà on és pot imaginar; = i tenim aquets pares, aquets adults, que creuen que lo seu es molt = seriós, sense pensar que el joc de l'al.lot es tant o més seriós = que lo seu; i surgen aquets solons mecanitzats que duro darrera = duro, els dona possibilitats d'apitjar uns botons; i ens venen els = asfalts, els fums, les presses...

...i l'al.lot no pot sortir, no pot jugar, no pot esser ell, ja que la societat no l'hi ha deixat lloc dintre de la seva estructura. =
- l'al.lot no conta.-

I així son alguns al.lots que fumen, que beuen, que es droguen, = que parlen gruixat... ja que això son uns dels jocs possibles d'aquesta societat de consum, de pressa.

Que feim els educadors?, les famílies?, les escoles?...

El problema és greu, s'al.lot necessita una educació del temps = lliure, necessita esser ell a través del joc, necessita jugar amb la família, jugar a les escoles, jugar pels carrers.

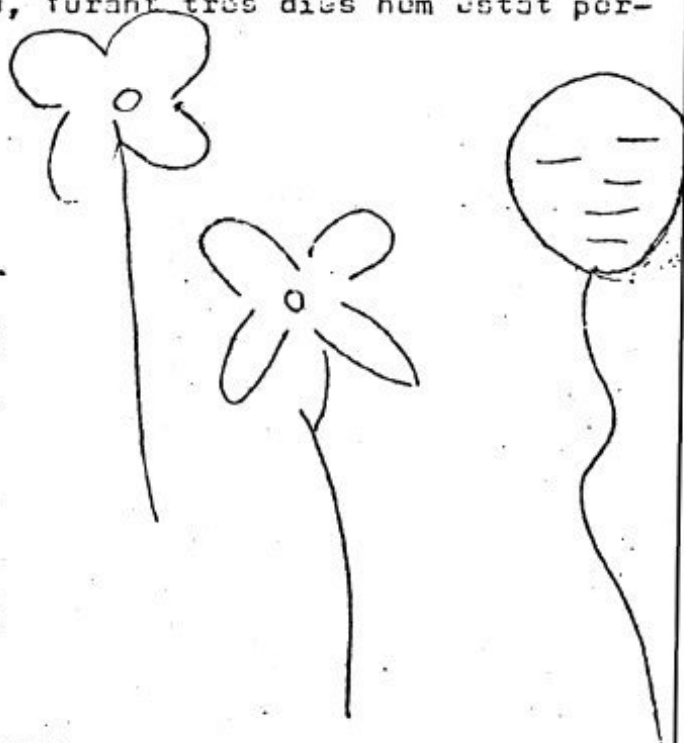
Si, però es pensa que jugar és perdre el temps, és més, el pare = ha de veure la televisió, llegir el diari, xerrar...; el mestre ha d'ensenyar 2+2, Geografia, llengua, Ciències...; i els al.lots continuen sense jugar.

/AIXO ES PERDRE EL TEMPS/

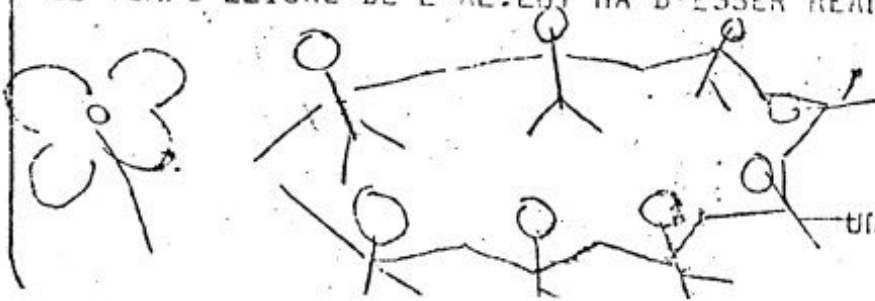

Idè així, un milenar de persones: mestres, educadors, pedagogs, = psicòlegs, científics de tot arreu, durant tres dies hem estat perdent el temps.

El mal és que nosaltres pensam lo contrari i estem dispots a lluitar per que l'al.lot i el joc tenguin el lloc que li pertoca a dintre de la societat, en el món = dels adults, estem dispots a lluitar per aconseguir uns medis de comunicació dignes, unes escoles = , bertes als al.lots, estem dispots a boicotejar una propaganda = alienant, uns juguets comercialitzats.

EL TEMPS LLIURE DE L'AL.LOT HA D'ESSER REALMENT LLIURE

UN GRUP DE CONGRESSISTES

Quan l'home és programat

Es evident que un home del segle XXI serà incomplet si no sap trobar una pana a un motor.

Dit així la cosa té certa lògica, però junt amb la seva presència de les llengües mortes de l'ensenyament obligatori, la reducció de la formació bàsica humanista a uns pocs cursos i l'orientació de l'home a partir del primer moment de la seva vida cap a la simple funcionalitat - L'HOME PROGRAMAT PER A ATENDRE LES MAQUINES.

Es cert que té un aspecte enormement alerant.

Perquè si la vida és cada vegada més botons, palanques, reaccions químiques. La reb humana, la forma d'èsser humana no cabrà en lloc. Si ni tan sols en la nota edat escolar no l'ensenyen a filosofar, a perfeccionar-se amb una cosa tan bella que és el parlar correctament, gaudir en la musicalitat d'un vers, o en la poesia d'una idea lloga, cercar la perfecció per la perfecció.

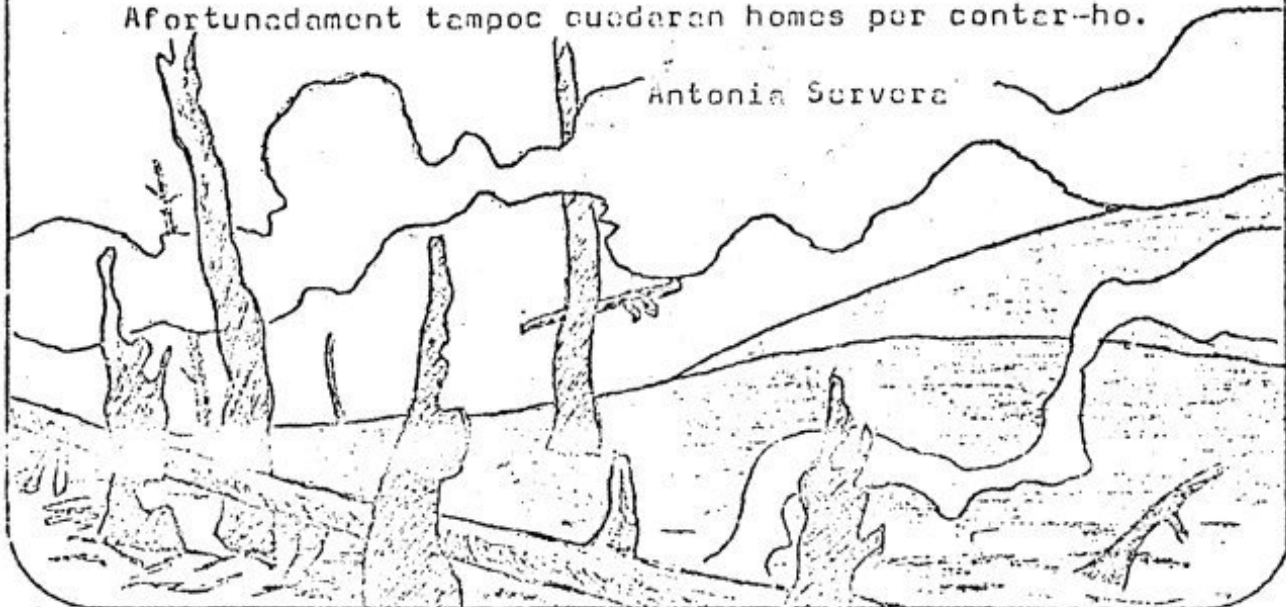
Se vida tindrà cada vegada manco homes, serà de cada dia manco humana.

Si tot lo que se sap es dinàmica, física, electrònica, matemàtica superior i per fer la guerra basta pitjar un botó ¿qui es capaç d'aturar-la?

Total font caure una pluja de coets sols moriran homes i això no hi a computadora que expliqui què significa, ni ciència que el desaconsella.

Afortunadament tampoc quedaran homes per conter-ho.

Antonia Servera

tras cuarenta años...

RETAJE UN SINDICATO DEMOCRATICO Y DE CLASE

En la empresa, en el taller, en nuestro barrio, en nuestro pueblo, hemos oído muchas veces en la voz de trabajadores, de amigos, de vecinos, la frase " Y un SINDICATO, ¿ Para que ?.

EL PRIMER PASO

Vamos a explicar el porque de un sindicato, - Los hombres no pueden vivir de lo que la naturaleza puede darnos. Somos la única especie que debe esforzarse para conseguir sacar del medio natural que nos rodea, todo aquello que necesitamos para vivir. Los hombres tienen que intentar dominar la naturaleza, tienen que trabajar conociendo su funcionamiento.

Los hombres no trabajan de forma aislada, individual, trabajamos para que nuestro esfuerzo sea mas productivo, y para ello necesitamos colaborar y cooperar trabajando conjuntamente. A lo largo de la historia, de la historia laboral, desde muy antiguo, casi siempre se ha producido una división entre los que trabajan y los que no trabajan, entre los que organizan, dirigen y mandan, y los que son mandados; una división entre los que viven bien y los que malviven. En un momento determinado de la historia, esta clase trabajadora que " malvive " tomó conciencia de su situación y de la posibilidad de una vida mejor que abarque el tener un puesto de trabajo renumerado adecuadamente, unas condiciones de trabajo dignas, una satisfacción profesional y un enriquecimiento personal, por ello hemos de admitir que el empresario es fuerte y tiene muchos recursos a mano, muchas armas de que valerse para no permitir que la empresa, la fabrica, el taller sea mas humano. Poco a Poco los trabajadores van comprendiendo que la única forma de solucionar sus problemas consiste en su UNION, en luchar conjuntamente, en ser ellos mismos quienes defiendan sus intereses y propaguen alternativas, sus alternativas. Este trabajo de coordinación, de discusión conjunta, de elaboración colectiva, necesita una estructura organizada : un SINDICATO

SINDICATO : UNIÓN

Un sindicato es la unión de un conjunto de trabajadores con unos principios y objetivos claros, aceptados por todos con unos estatutos de funcionamiento que regulan los derechos y deberes de todos estos trabajadores, que libremente lo constituyen, y que día a día lo sostienen con sus esfuerzos conscientes.

Ellos los empresarios son fuertes, tienen medios, ya lo hemos dicho antes. Por ello es necesario plantear muy bien las acciones, es necesario discutir los problemas, sus causas, pensar soluciones o alternativas. Es necesario conocer las experiencias de otros compañeros en otras empresas.

Necesitamos formarnos, entender el funcionamiento económico de la empresa. Necesariamente debemos los derechos que tenemos con la empresa. Necesitamos técnicos, economistas, laboralistas, etc.

Todo esto exige un trabajo conjunto, organizado, continuado. Igualmente exige nuestra unión, la unión de todos los trabajadores en un SINDICATO.

U.G.T.

Resulta, por tanto, lógico que los trabajadores españoles retrocedamos un siglo buscando formas de organización obrera. Hemos pasado cuarenta años luchando por la vuelta al sindicalismo. Los trabajadores deben analizar su presencia a una central sindical, deben buscar el sindicato fuerte.

La U.G.T. nos ofrece su vocación de central sindical fuerte: queremos que cada día sean los los trabajadores organizados en la defensa de los intereses de la clase. A mayor número de afiliados corresponderá mejor organización. La U. G. T. es la unión de todos, y tendrá eficacia si se afilian a él trabajadores de todas las empresas, de todas las ramas de todos los pueblos, zonas y comarcas. Solo así podrá plantear luchas amplias y con posibilidades de éxito.

SINDICATO AMARILLO

Por desgracia, el empresario no duerme, él no debe consentir esta unión de trabajadores y es por ello que debe sembrar la confusión entre los trabajadores; debe crear un sindicato que sea "político", "deleite", de "empresa", que solamente se preocupe de los problemas internos de la empresa, los demás problemas son extraños.

El sindicato "amarillo", basándose en su acción al rechazar su afiliación al movimiento político, definiéndolo en una sola palabra "apolítico", es decir, no depende directamente o indirectamente de ninguna partido político.

Nuestra pregunta sería a estos señores que sin contar lo suficiente información se han afiliado a este sindicato "amarillo" con el respaldo del Gobierno (U. G. D.) y de la empresa, si llegado el momento de plantear unas negociaciones laborales y económicas ante la empresa, este sindicato podrá físicamente y realmente enfrentarse a su propio patrón, simplemente aceptará un 70 % de posibilidad de vez de luchar y conseguir el 100 % de las reivindicaciones.

U.G.T. y C.C.OO.

En estos momentos, definir que es U.G.T. y que son C.C.OO., es infantil ya que la mayoría de los trabajadores están bien informados, ahora bien, la definición por la cual se puede diferenciar a estos dos sindicatos, democráticos, y de clase, es que C.C.OO. es un sindicato COMUNISTA con contactos directos con el P.E.C. y nosotros la U.G.T. somos un sindicato SOCIALISTA, que tenemos buenas relaciones con el P.S.O.E.

Lógicamente toda sociedad democrática debe existir la pluralidad de sindicatos, en el aspecto ideológico, aunque en la acción laboral se plantea la UNIDAD.

Recientemente la U.S.O. se ha unificado con nosotros (U.G.T.), para convertir el movimiento obrero socialista en una gran central socialista, ello demuestra que U.G.T. propugna la UNIDAD de los compañeros socialistas.

En fin, basta recordar que la U.G.T. es un sindicato que se compromete con su programa, tiene la voluntad de conseguir sus siglas, es un sindicato unitario, democrático e internacionalista y fundador de organismos internacionales en los que OTROS buscan integrarse AHORA.

Secretaría de prensa
COMITE ELECTORAL PROVINCIAL

UGT

MUNICIPALS

Ara, llunyà i pròxim, però abans de l'estiu -segons diu el Govern- faran les eleccions municipals. Fins ara, això de les eleccions municipals no ho havíem agafat un poc a rialles. Si va dir ver, i tenguent en compte que si havíem de votar els "concejals" del terç familiar sols hi havia tres candidats (dos que ja estaven apuntats a la fulla i un que tant o així havia de sortir per un altre terç), tampoc no era cosa d'agafar-ho massa en serio, quant i més si sabíem que els concejals sols eren una encara sen- l'oca del batle. Prova d'això és que durant aquèstos anys tots els acords de l'Ajuntament s'han aprovat per unanimitat. No ha de venir de nou, idè, que ens agafassem lo de les eleccions municipals un poc a collonada, perquè ho era.

Però ara no. Així com estan les coses ha arribat l'hora de deixar anar les collonades i d'agafar-les en serio. Si fins ara havíem tengut un Ajuntament que feia el que li donava la gana sense tenir en compte el poble i les seves, avui, que el poble triar naltres, hem de procurar que sigui un que SI que el tenguí en compte i no donés això, sine que SOLS actui en nom del poble. És hora, idè, de començar a pensar quin tipus d'Ajuntament volem, quines persones son les adequades per ocupar els càrrecs de batle -que per altre banda no serà tan plenipotenciari com era abans- i de com anir-hi. Serà un tasca-prou-difícil i delicada per fer-nos reflexionar bastant ella. Caldrà esperar a veure les llistes de candidats que sortiràn i pregar que siguin moltes i variades (cosa difícil) perquè s'hi son ben representats TOTS els llerencins.

Personalment crec que l'Ajuntament ideal seria el que representàs, i per tant defensàs, els interessos dels pagesos, les dones, els obrers, els expressaris, els esportistes, els intel·lectuals i tots els grups socials que es poguessin donar dins Sant Llorenç. Però sobre tot, que fos HONRAT i que no vengués a xupar del poble, sine a oferir-s'hi per alçar-lo. De moment encara nos convendria un Consistori on tots fossin "nig senyors" o intel·lectuals, o el que sigui, ja n'estem farts d'Ajuntaments monocolors on l'únic que defensen son els interessos del seu grup. EL POBLE, i sols el poble han de defensar.

Les llistes que se presentaran no nos han de dir si son de dretes, de centre o d'esquerres. Nos han de dir què faran pel poble si surten elegides i què no faran. Què poden oferir a Sant Llorenç per ajudar al seu progrés. Darrera els pasquins que aferrin per les parets o darrera les taules dels vitins, si en fan, no hi ha d'haver un retrato d'una persona que ni ha estat mai a Sant Llorenç ni li interessan els nostres problemes. Hi ha de haver un retrato del POBLE.

Josop Cortès

Qui era la balanguera?

Per ventura molts de vosaltres heu l'egit o sentit cantar més de dues vegades "La Balanguera" i per ventura també us haureu demanat què significa aquest poema o cançó o us haureu demanat qui era la Balanguera, perquè crec que tot lo més que saben molts de llorencins és la cançó i dansa que encara ara qualque vegada es balla; aquella cançó que sabem pels caps dels dits i que diu així: "La Balanguera fila, fila/ la Balanguera filerà;/ posau foc a sa caldera,/ sa caldera bullirà".

¿Què significa però Balanguera en el bell poema de Joan Alcover, tan divulgat com a cançó? Per respondre a aquesta pregunta intentaré resumir un article que va publicar D. Francesc de B. Moll a "Revista de Barcelona" (4-XII-52) i que trobam recollit al Nº 100 de "Biblioteca Raixa", plana 56. Diu el Sr. Moll que "Joan Alcover prengué com a lema o motiu de la seva magnífica poesia els dos primers versos de la cançó que suara he citat. Balanguera, segurix dient el Sr. Moll, no significa res en el llenguatge mallorquí d'avui... i que el mot originàriament era Bolangera... Diu també que hi ha una gran abundància de cançons populars d'estructura i tema similar a l'estrofa abans citada i que es refereixen a un personatge femení anomenat Bolangera en les versions catalanes i Boulangère en les franceses (que són segurament les primitives i que han estat importades en el nostre país). Cançons que eren la base de diverses danses populars que es ballaven a França, a gran part de Catalunya, a Mallorca i al País Valencià... Diverses variants de l'estrofa de la Bolangera serveixen de lletra a jocs infantils de rodona. La figura de la Bolangera, en aquestes cançons se'ns apareix com una dona capbuit. Joan Alcover, en lloc de captar aquest aspecte del personatge, es fixà només en el

"fila filarà" de les
(=bolangera) en una
Parques, vident i pl
quietuds pel destí i

Crec que és en
Tant de bo que tots

lorquina i va convertir la Balanguera
lora revestida del caràcter mític de les
que a passat a esser el símbol de les in-
nir del nostre poble".

tantit que avui es canta i s'ha de cantar.
som de memòria i el cantem de tot cor!

=====

A L A N G U E R A

La Balanguera fila, fila
la Balanguera filarà.

1. La Balanguera nia
com una aranya d'art
buida que buida'sa fil
de nostra vida treu el
Com una parca bé cavila
teixint la tela per donar.

La Balanguera fila, la,
la Balanguera filarà.

=====

2. Girant l'ullada cap
guaita les ombres de
i de la nova primavera
sap on s'amaga la llavor.
Sap que la soca més s'acalla
com més endins pot arbrar.

La Balanguera fila, la,
la Balanguera filarà.

3. Quan la parella ve de noces,
ja veu i compta sos minyons;
veu com davallen a les fosses
els que ara viuen d'il·lusions,
els que a la plaça de la vila
suten a riure i a cantar.

La Balanguera fila, fila,
la Balanguera filarà.

=====

4. Bellugant l'aspi, el fil cap-
della/ i de la pàtria la visió
fa bategar son cor de vella
sota la serja del gipó.
Dins la profunda nit tranquil·la
destria l'auba que vindrà.

La Balanguera fila, fila,
la Balanguera filarà.

=====

5. De tradicions i d'esperances
 tix la senyera pel jovent
 com qui fa un vel de noviances
 amb cabelleres d'or i argent
 de la infantesa que s'enfila,
 de la vellura qui se'n va.

La Balanguera fila, fila,
 la Balanguera filarà.

Ha resumit i transcrit:

===== J. Rosselló

batec

- 7.- En sa nit romperen un vidre des quadros des cine i se'n dugueran es quadros.
- 11.- Ets al.lots de sa Doctrina han anat d'excursió a S'Esquerda; entre nins i nines han arribat a ester uns 128.
- 22.- Anit a la parròquia hi ha hagut una representació de tema nadalenc a càrrec dels infants des catecisme parroquial.
- Tal dia com avui també s'ha celebrat sa famosa rifa de sa Loteria de Nadal. Per Sant Llorenç hi ha hagut molta magror. Aimateix hi ha un llorencí que amb un bitllet que va dur de fora, diuen si ha tret 500.000 ptes.
- 24.- Com antany per aquestes saons hi ha hagut s'animació pròpia des dissabte de Nadal: funció a la parròquia amb so càntic de sa Sibil·la, on entre estrofa i estrofa hem sentit es rossinyol; sa gent s'ha reunit per famílies o grups d'amics per passar sa vetlada i part de sa matinada, xerrant i rient i ballant i sopant; conrant, amb una paraula, es bon humor i s'amistat. A un parai de casinos també s'ha començat a fer, segons costum, sa Guixa, joc que probablement continuarà durant ses festes.
27. Es nins de sa Banda de corn'etes i tambors han partit d'excursió cap on es Torrent de Parais.

Durant aquestes festes de Nadal hi ha hagut pels Bars un paper firmat per l'Ajuntament donant les bones festes a tots els llorencins i anunciant s'aprovació de sa gasolinera i fent a saber que a La Sala hi havia fotocòpia de tot es paperum que s'ha enviat i rebut per una cosa que essent justa i necessària i d'una gran utilitat pel poble sembla que s'hauria de fer sense tanta burocràcia ni cançons.

=====

Moviment parroquial durant l'any 1977:

Baptismes: 39-----21 nins i 18 nines.

Morts : 39-----25 homes i 14 dones.

Noces : 9

G. Quina i J. Rossolló

Son Carrió

CRONICA DE SA REUNIO DES BATLE DE SANT LLORENÇ A SON CARRIO.

Se va obrir sa xerrada amb s'objecte d'aclarir s'assumpo des lloguer des camp de futbol. (A lo millor hi ha molta gent, fins i tot a Son Carrió que no sap per en va sa cosa). Mes resulta que es terrenys on estava omplagat es camp de futbol acabaven es lloguers dia 15 de Setembre de l'any passat, per lo que era necessari tornar-los llogar de bell nou si volien que se jugàs a futbol, o a altres jocs, i es nins poguessin estirar sos camos.

Tant es senyor batle com es Consistori de Sant Lloreng varon badar una mica amb aquest tema, i no varon posar camos p'ennig fins que ja feia una partida de mesos que es lloguer des terrenys havia acabat. Sabient que sa propietària de sa finca no volia llogar-lo directament a s'Ajuntament, varon mirar, per mediació d'un senyor, si fent es contracte en nom seu s'ols hi voldria llogar. Aquest bon senyor va accedir a for d'intermediari, i sa propietària a tornar llogar sa finca per un any més. Però passava es temps i sa propietària no rebia contestació de cap classe. I ¿sabau què va passar amb so nostro camp de futbol? ¿No? Ide que se va llaurar. ¡I ben llaurat, que el dei xaron!, ja que passava d'hora es temps de llaurar.

A una reunió anterior a n'aquesta el senyor batle va afirmar que es problema des camp de futbol estava solucionat, quan mentros oll sabia molt bé que es terrenys no estaven llogats, ja que no havia tornat sa contestació, i sense tenirne altre finca preparada per a for es camp. I no llogada, sino tan sols emparulada.

I es tornaren un poc enrera perquè sapiguem perquè feim es nostre camp. Sa finca allà on estava se va llogar a nom d'un senyor particular. Ell, segons tenia entès, pensava de sa seva butxaca una partida de dobbers per ajudar a pagar es lloguer des camp. Ets altres dobbés les varen posar altres senyors, bé perquè es seus fills jugassen a futbol o perquè tenien interes de que se conseguís un camp p'os poble. Per altre part de sa cavalcada dels Reis, dels donatius que se recolliren per repartir ses juguetes, de sa comèdia del Rei Herodes -que permi va ésser bastant- i de sa panera de Nadal que ets al.lots feren per tal motiu així com d'una certa quantitat que posà s'Ajuntament també se recolliren fonsos.

Tota sa joventut col.laborà entusiasmàticament amb sa posada a punt des terreny de futbol fins que el conseguiren. Després de tot això es conseller del.lugat de s'Ajuntament va anar a un mestre d'obres que enviàs a un parell d'homes a fer unos casetes per fer-les servir de dutxes, sense demanar permis a n'os titulars des contracte ni sobre si se podien fer o no. Es titular, que aleshores era un funcionari de s'Ajuntament va protestar d'aquella intromissió -o abús i autoritat- però no va tenir més remei que callar per no ésser-hi de més, "com deim en bon mallorquí". I a raó d'aquest incident va cedir es drets de lloguer, si bé se reservava es de comprar sa finca en cas de que se volgués vendre. S'Ajuntament, llavors, passà a ser plò propietari des camp de futbol de Son Carrió. Ara bé, ja que es poble de Son Carrió havia pagat es lloguer de sa finca a pesar des "n molt gres, direm, donatiu de s'Ajuntament (hi haurà ningú que cregui que hi havia necessitat de que s'Ajuntament se fes càrrec des camp si es poble ja el tenia? ¿O hom de pensar que precisament per funcionar bé es camp havia d'ésser administrat per s'Ajuntament?.

I ja podem veure si l'han administrat bé o no aquests senyors de s'Ajuntament! que quan ha hagut acabat es plaç des lloguer no l'han sabut renovar, sino que l'han deixat perdre, i amb ell tot lo que es poble havia fet per ell: feina, dobbers i il.lusió. I ara se nos presenten amb que lo que no havien previst en es setembre ho han previst quan ja ha hagut llaurat es camp. O sigui que hem estat tres mesos sense camp i sa seva des preocupació ha duit a perdre tot lo que tenia Son Carrió.

D'aquesta manera se demostra sa des preocupació de s'Ajuntament davant es problemes que afecten a Son Carrió, enc que ells vulguin demostrar tot lo contrari. Digueron que no se podia fer en tres mesos, i ara, que es poble de Son Carrió ha presionat, ho han conseguit en dos dies: han llogat uns altres terrenys per fer un camp d'esports.

Un grup d'amics

catalanismes

=Article mogut per una nota d'un col·laborador, adjuntada a un article, i per diversos comentaris que hom adesiara escoltar-

Crec que, abans de res, s'ha de matitzar el significat del mot "catalanisme".

Potser es pot deixar de banda la significació, que del mot, ens dóna el diccionari: "mot o expressió catalana introduïda dins una altra llengua" puix, en el nostre cas, implicaria pensar que mallorquí i català són dues llengües diferents (tema, aquest, ja amplament debatut).

Em decant a pensar que el sentit que es dóna al mot és la inclusió de mots que, a primer cop sonen rars, i que es suposen d'ús exclusiu de la parla de la Catalunya peninsular.

Particularment, no hi crec amb els "catalanismes", perquè pens que la llengua, la nostra llengua, és "una" amb possibles i reals variants que pertanyen a la "totalitat", i que qualsevol mot d'aquesta "totalitat" és correcte.

No puc acceptar, idò, una mínima acusació de falla que, tal vegada, es pot donar als "catalanismes"; encara que reconegui que, a vegades, el que diem amb un determinat mot es podria dir amb un altre que la gent d'aquí, potser, entendria millor.

Intentaré recolgar breument el que he dit abans amb tres exemples de mots, potser generalment considerats "catalanismes":

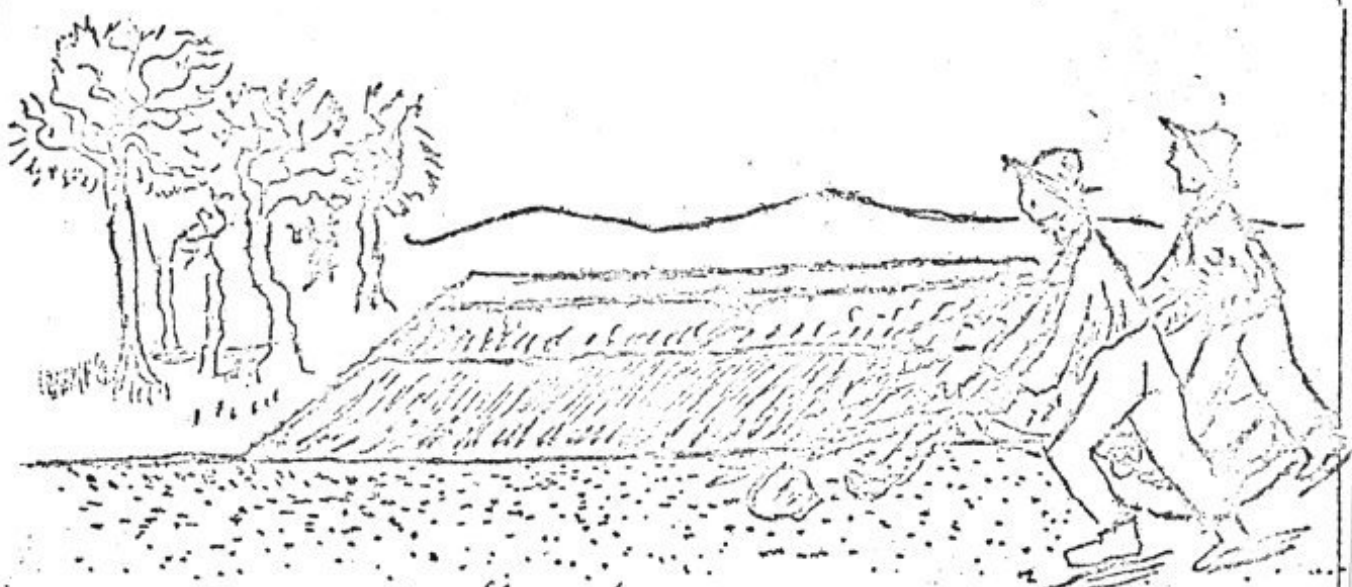
"cogombre": l'anomenem per la forma castellana "pepino". Si parlem mallorquí, li hem de dir "cogombre" malgrat ens pareixi rar. Pepino és un castellanisme i per tant inadmissible. (Cogombre és el mot ja emprat p'En Turmeda)

"estalviar": s'ha de dir "estovar"? Si és així, de què ens serveix el tenir una paraula pròpia?. Podem dir "estoviar" però pensem escrivir "estovar" si ho volem fer correctament.

"doncs": potser es pot discutir. Podeu pensar: si tenim "idò", per què no "el doncs"? I potser tindreu raó, però també s'ha de saber que "idò" és la forma baleàrica que ha substituït a "doncs". La forma "doncs" essent pronunciada generalment "dons", ha estat interpretada com un plural, i dament ella s'ha produït per regressió la forma de singular analògic "dò", que, unida amb la conjunció i, ha resultat "idò" (1)

G. Pont

(1) Del Diccionari Català-Valencià-Baleà de Alcover/Moll

COOPERATIVES I CAIXES RURALS

En el mes d'Abril es quan vàrem tenir ses primeres notícies de sa cooperativa; per medi d'en Miquel Font, fou es que va dur a parlar a Sant Llorenç en Pera Llinàs, president de sa cooperativa de So'n Massià ses primeres xarredes foren a Ca'n Miquel Font, a poc a poc es grapat de gent va tornar gros, L'interés va créixer, s'implentà sa cooperativa a Sant Llorenç en el mes de Juny de 1.977 el número de sosis ere 15 un poc mes envant conrredors de So'n Servera s'interessaren, després se feren sosis, aleshores se gestiona per implentar-ne una allà.

Es pagesos veim que només l'unió pot ajudar al sucat camp .

Mirant un poc enrera; casi tot el terme de Sant Llorenç pertencixia a comtes, aleshores no son comtes els que compren ses terres, ja que no n'hi ha, aquests tenen un altre nom

Un grapat de gent pagesa feren un cursot d'es P. p. o. damunt s'agricultura; S'enginyer ens digue aquesta: procurau aprofitar be aquest cursot, sa sortida que teniu es pagesos, és anar a jornal al manco mitjos dies a conte d'es senyors de finques. de manera, que es nostres avampasats lluitaren molt fort per conseguir unes finques, la seva producció los bestava per dur una vida economicament dessahogada, hi a nosaltres no ens basta per viure amb la mateixa proporsió dels altres; solsement l'unió ens pot selvar i això ja és l'opinió de molts.

Quan se parla de cooperatives tot d'una sur sa paraula la cooperativisme ¿ que és cooperativisme ? és sa doctrina que propuena la cooperació en el camp econòmic i social per lograr que els productors i els consumidors integrats en associacions voluntàries, denominades cooperatives; aquestes controlen sa producció, eliminant d'aquesta manera de la vida

econòmica imperfecta, s'espirit de lucre i s'assalariat.

S'organització que solen tenir ses cooperatives son: porta oberta, gestió democràtica, repartiment de beneficis segons ses operacions, (compres ventes i servicis) efectuades per cada un dels cooperativistes, devolució desinteressada en cas de liquidació. Quan se forma una cooperativa generalment esp hi ha un grapat de individus o families que tenen interes sos comuns, es drets de tots son iguals i es guanys són repartits

Aquets solen esser uns dels puns o lleis que caracteritzen ses cooperatives.

1ª La lliure adhesió dels associats, poren formar part de sa cooperativa en número il·limitat.

2ª Cada associat és possessor d'un vot independent del número d'accions que pogués tenir. Mentres que les societats que van per accions tenen es vots segons es número d'accions

3ª Neutralitat política i religiosa .

4ª En relació als beneficis, una part es reparteix entre els cooperativistes, i altre es dedica a finançació.

Els agricultors i sobre tot els petits i mitjancers, tenin sa necessitat de la cooperació, per conseguir compensar d'aquesta manera sa nostra inferioritat, enfront d'altres rams de s'actualitat econòmica.

Mirant ses estadístiques, Espanya és un des països on està menys arrelat el cooperativisme. Però a France hi ha unes 16.000 cooperatives, agrupen 1. 000.000 d'associats, 13.000 a Suïssa amb 500.000 xifra que indica que cada condor pertany a dues cooperatives, Dinamarca té 5.700 amb 750.000 membres el pagés danès està associat a més de dues cooperatives agrícoles,

Ses cooperatives varen neixer l'any 1.820 a Gran Bretanya i France.

Els capdavanters foren: en Taurier, Nouwen i en Fernando Garrida.

Devers l'any 1.880 aparegué l'escola d'en Nives segons ella : totes ses classes socials tenen interessos que en fons són antisocials; naixent d'aquesta manera ses cooperatives de consum.

El naixement de ses cooperatives agrícoles van intimament lligades a ses institucions de credits o Caixes rurals. S'agricultor té necessitat de credit a llag plas i ell té garanties per oferir.

Devers l'any 1847 en Kaifesen burgmestre alemany va decidir crear un sistema de bancs rurals que beneficiés als els pagesos permetent-los d'aquesta manera abandonar els xucladors.

Se calcula; en aquets moments en el mon hi ha 100.000 Caixes Rurals.

Alcoholis els nostres dirigents polítics pareix que tenen l'objectiu de promocionar ses cooperatives i ses caixes rurals, és una sortida que pot esser molt positiva per aquest sector tant necessitat com és el del camp.

Mateu Girart.

LA DONA, OBJECTE D'EXPLOTACIÓ

La nostra societat d'explotació de l'home per l'home, margina doblement a la dona.

No sols és oprimida per una societat, a on una minoria se converteix en l'explotadora de la gran massa; sino que també produeix de d'aquesta mateixa societat, ella per unes lleis imposades per l'home, no lleis divines, és inferior.

Davant un problema tan greu per la dona, trobarem necessari = escriure un article per donar a conèixer uns quants punts que podrien estar ocults a la visió de la gent. Parlarem amb dues dones, Esperança López i Aina Encarnat, les quals ens donaran una visió històrico-social i científica, respectivament del tema.

La dona al llarg de la història sofreix la opressió d'una societat que la margina:

Quàn comença aquesta opressió?

Han existit societats a on la dona fos igual que l'home?

Si ens remontem al principi del Neolític o sigui durant el III període de l'anomenada Prehistòria, trobam societats sense propietat privada, sense lleis fetes per el home que impedisquin la lliure acció de l'home.

Societats a on la dona té un paper fonamental debutant a que l'home encara no coneixia el seu paper dintre la funció sexual, i ells = solament veien que d'allà = se treia fruit era de la = dona i de la terra, eren = societats matriarcales.

Per quina raó quan l'home és conscient del seu paper dins la reproducció = canvia radicalment les estructures de la societat?

Per què neix, en aquest moment, la propietat privada, les jerarquies, l'opressió de la = dona...?

Davant la legalitat, la dona està totalment subordinada a l'home, ja que aquestes lleis estan redactades dins un condicionament social masculista.

Molts de punts del codi Civil, penal, etc, podrien constar damunt aquest article, perquè són innumerables les lleis que promouen la desigualtat.

Però, lo fonamental del cas és que siguem conscients d'elles i de que és necessària una lluita enfront d'aquest problema que portany al 55% dels habitants de l'Estat Espanyol.

Per acabar el contingut, simplement cal esperar que s'hagi pogut donar una petita introducció al problema.

M.P. i LL.F.

Charlot

nia vuitanta-vuit anys.

Quan tothom estava celebrant les tradicionals naitines, a un poblet de Suïssa moria en Charles Chaplin, més conegut per "Charlot" després d'una intensa i prolífica vida. To

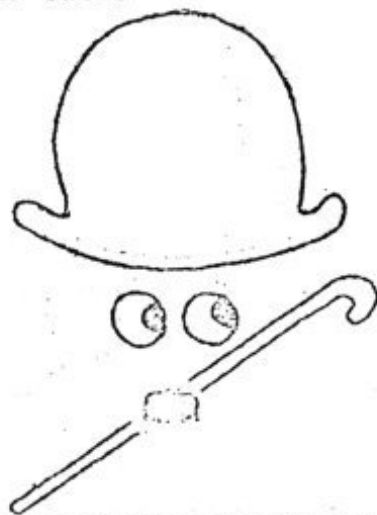
Quasi oblidat per aquells que un dia varen fer una rialla amb les seves pallassades. Per ell no hi va haver un minut de silenci, ni una senyera a mitja asta ni telogrames de condolència. Ell, que doncs nos donà alegria no va tenir res de tot això -als politics i caps d'estat se les fa molta més festa i ells l'únic que fan es tenir-nos acollonats amb les seves decisions- simplement una curta notícia d'agència dient: "En Charlot es mort".

En "Charlot" el dissabte de Nadal passà a ser, ja, un personatge universal, comparable a un Cervantes o al seu paísà Shakespeare. El dissabte de Nadal, quan tothom era a naitines, lluny de la festa; com si fos un dels desafortunats personatges que ell creà.

Entre renou de festa i silenci d'oblit nos deixares "Charlot". Tu t'o'n has anat, però queda la teva obra perquè les generacions de demà te puguin recordar com te record jo ara al temps que tu en fas recordar la nova infantesa.

Descansi en pau en "Charlot".

Ignaci Humbert

Forevilar el naixement
forevilar l'herència
et queixes: Aquesta vida!
i segueixes treballant

No saps fer res més,
la terra es el teu destí
L'estimes i l'estimes
i t'oblides d'altres debors

La dona també es queixa
i et diu que no has actimat mai
tú calles i la mires
i et gires a l'altre port

La ternura i la estimació
les paraules dolces
les dies a sa teua terra
Aquesta terra estimada!

Ella te dona el pa
i te dona la vida
i tu li dones el teu cor
Forevilar arraigat!

Demà quan surti l'alba
tornaràs anar cap el camp
i quan el sol se colgui
cap a casa s'ha dit!

I tornaràs sentir la dona
que es queixa, que no saps res de ternura
tú calles, la mires, et gires
i penses: Aquesta vida! Aquesta creu!

I desitgeràs que torni l'alba...
I desitgeràs que torni l'alba... Forevilar.

a.m. Hodrà

català, idioma oficial

La cooficialitat del català és una de les qüestions que més s'han plantejat darrerament. Es feren campanyes populars, amb recollida de firmes, que pareix que arribaran a alguna vegada a tenir efecte.

Transcriuré un parell de textos que ajudaran a conèixer l'estat de coses actual.

I

Dies passats, l'Assemblea de Parlamentaris aprovà el "proyecto de régimen transitorio para Baleares", que negociará amb el Govern. Diu l'article dos:

"A partir de la entrada en vigor del presente Real Decreto Ley, el idioma catalán será en la Región Balear lengua oficial conjuntamente con el idioma castellano.

La regulación de la cooficialidad de las lenguas catalana y castellana en las islas, será desarrollada por los órganos de gobierno y administración que se establecen en este Decreto Ley."

II

Però...

"El gobierno es reacio a conceder la cooficialidad idiomática en el período preautonómico. Se argumenta que esa es materia constitucional. Esa es una gran horterada y una prueba supina de ignorancia. ¿En qué texto legal - ley fundamental o ley votada en Cortes - se dice que el castellano es la lengua oficial de España? En ninguno. La oficialidad del castellano, que hasta un decreto de 1975 no tuvo reconocimiento legal alguno, ha sido un problema de bofetadas, no una cuestión jurídica. Para conceder la cooficialidad, por consiguiente, no haría ni siquiera falta un decreto-ley. Lo cierto, pese a todo, es que a los parlamentarios gallegos se les ha exigido que desapareciera el tema de la parte dispositiva del texto preautonómico. En cambio, en Cataluña, donde nada se dice sobre la cuestión en las normas de restablecimiento de la Generalitat, Tarradellas está imponiendo la oficialidad del catalán, no la cooficialidad, en la actuación de los órganos de gobierno autónomo. ¿En qué lengua, sino, está escrito el "Diari Oficial de la Generalitat"? Total: una contradicción supina y un caos absoluto. (Josep Colià, "Diario de Mallorca", 18 - XII - 77).

De totes maneres, l'article 3 de l'avantprojecte de Constitució diu que les llengües regionals seran oficials en els territoris autònoms.

P. J. Lluís

Rh

Al darrer article xerrava dels grups de sang A, B i O. També deia que això no bastava sino que hi haviem d'afegir a cada un d'ells dues possibilitats més: Rh positiu i Rh negatiu. Això és molt important, i no sols en cas d'haver de rebre sang d'un altre sino porque degut a n'aquest grups poden sortir problemes entre la mare embarassada i el fill que espera. Tots hem sentit dir pel carrer que canviant la sang del fill ja està (!!Així quan s'ha de canviar la sang del fill!!), que al primer al·lot no passa res... en fi, coses molt confuses que provaré d'aclarir.

Recordau que, per exemple, la sang del grup A té Ag. A i Ac. anti B, o sigui que si donem sang A a un B, el Ag. A farà que la sang B l'ataqui i el destrueixi porque el consideri "estrany". Així mateix si donem sang B a un A el Ac. A atacarà la sang B porque la consideri estranya. ¿Passa lo mateix amb el Rh? No exactament. El Rh + (positiu) té anti Rh, però si la donem a un Rh -, aquest darrer no l'atacarà porque no té Ac. anti Rh +, però en pot fabricar si li donem temps.

Ara veurem com això que a base de Ag. i Ac. no s'entén gaire bé, s'entendrà si veim s'utilitat que té, i per això veurem el problema aplicat a una mare que espera un fill de sang diferent a ella.

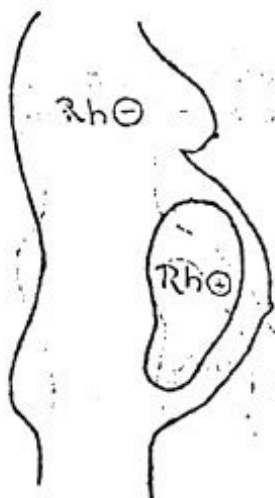
Suposem en primer lloc una mare Rh + que espera un fill Rh + ¿què passarà? No res porque la sang que passi del fill a la mare durant el part (que és l'únic moment que es mesclen les sangs -abans estaven separades per una espècie de tel que sols deixava passar els aliments i altres substàncies, però sense mesclar les sangs-) si bé és veritat que té Ag Rh +, la mare no els considera estranys porque la seva sang també els té iguals.

Veurem ara com una mare Rh + espera un fill Rh - ¿Què passa? No res porque la sang Rh - que passi a la mare no té Ag. i per tant no origina resposta de la mare ¿I la sang que passi de la mare al fill? Es poca i tampoc no passa res porque el fill no té Ac anti Rh +, però en pot fabricar, però en fabrica poca porque està poc desenvolupat i el seu cos no en sap.

Ara toca una mare Rh - i un fill Rh - ¿Què passa? No res. El Rh - no té Ag. que provoquin una resposta de la mare.

¿I una mare Rh - i un fill Rh +? Aquí hi ha el bollit: MARE Rh- i FILL Rh +. Ja se pot suposar que així com aniran les coses passaran Ag Rh + del fill a la mare, però la mare no té Ac anti Rh +, però en pot fabricar. ¿Quan els fabricarà? Idè a partir del part que és quan passa una quantitat més o menys important de sang del fill a la mare i de la mare al fill. Però resulta que el fill ja haurà nascut i s'escapa de tot el problema. Però el segon fill positiu que tenguí sa mare pot pagar els plats romputs ja que la mare ja està sensibilitzada, o sigui que ja té Ac anti Rh + que poden fer molt de mal al segon fill.

Però això no és tot. Si la mare ha tengut abans un avortament d'un fill Rh + o li han fet una transfusió de sang Rh + estarà igualment sensibilitzada com si ja hagués tengut un fill Rh +, i és per això que pot ser que el primer fill ja no neixi bé.

¿Quins són els problemes que pot tenir el fill? Idò són dos molt importants. Resulta que el Ac. Anti Rh + de la mare atacaran els Ag Rh + del fill. ¿I on estan aquests? Idò als "glòbuls rojos" de la sang del fill. Així se destruiran els "glòbuls rojos" que són els que duen l'oxigen de l'aire al rest de l'organisme. Per tant el fill es trobarà que li falta oxigen perquè li han destruït el mecanisme que lo hi proporcionava. Per altre part els productes que es fan quan es destrueixen els "glòbuls rojos" si arriben a altres concentracions són molt dolents pel cervell del nen i

li fan unes alteracions molt greus que el deixen més o menys boït si no es mor o el tracten a temps.

¿Què es fa per evitar això? Idò quan neix el primer al.lot se dona a la mare Ac anti Rh + per a neutralitzar els Ag Rh + dels fills i així ellene on fabrica i no es sensibilitza. D'aquesta manera al segon fill no li fan res perquè ja s'han destruït.

Les alteracions d'un al.lot atacat per la sang de la seva mare són molt greus i poca cosa es pot fer, perquè això de canviar-li la sang quan neix o abans de néixer, si bé es va que se'n salva qualcun també ho és que molts es moren.

Avui en dia quasi no hi ha problema i NO ES DEIXA sensibilitzar la mare donant-li Ac anti Rh + després del part o avortament. Per altre part si la dona està sensibilitzada poca cosa hi ha que fer si els al.lots que espera són Rh +. Gràcies a Déu, hi ha quasi la meitat de dones Rh + que no són capaces de fabricar Ac anti Rh + i malament els fills siguin positius no passa res. Una altra vegada més, els defectes resulten, aquí, un gran avantatge.

Antoni Font

Dies passats, com ben bé saben els subscriptors de Flor de Card, es van cobrar les quotes corresponents a la segona tanda de revistes (sis números) i quedarem alabats de veure que cols hi ha hagut una baixa, mentres que les al.l.s -a partir del Gener de 1977- han passat bé la zona. Vist que els subscriptors hi venen a bé seguirem, doncs, la línia que hem duit fins ara.

F. de C.

CARDASSAR 77-78

Després d'uns començaments gens optimistes, el Cardassar, es nostre Cardassar percix que comença a despertar-se des somnit en que havia caigut; es darrers resultats conseguits fan retornar ses esperances que s'afició havia depositat en es jugadors, jugadors tot llerencins, (bó, hi ha un " oriundo ").

S'afició començ a mirar cap en es primers llocs de sa classificació. Reinixen ses esperances d'esser campions, ses diferències no son moltes i ses sorpreses se donen cada diumenge. Se colistes guanya a n'os lidere i el Cardassar ha començat sa pujada cap a darrunt sense par; amb ses darreres sortides obté tres positius i per acabar-la d'arreglar a l'antessa mitja dotzena en el Xilvar, que amb un poc de sort hagué pogut estar sa dotzena senecra. Se vol pobres Catalina, idó menja gals que no emballen ! .

Ah ! i lo que es llunya ni hi ha cada diumenge i sino que ha demanin a n'en Ferrer e a n'en Mateuclon que per se Coloma de Sant Jordi els feren servir " d'aparrings " i els passen ses calents d'orella que si haguessen anat a fer capes per Ja'n Jeron i a n'Antoni Ordinas per poc , d'un poc u n'hi feren des, pero no els hi va valer de res ; es tres s'en dugueren es des punts que era lo que importava i lo demés son berbécs !

Ignaci Humbert

Sa Banda ja té "taulat"

Es passat dia 27 de Novembre Sa Banda nos va donar una grata sorpresa : es concert que nos offeriren l'esglèsia parroquial va brillar a gran altura, es públic llorencí que omplia l'esglèsia de cap a cap se'n podia avenir de lo bé que ho fien. Ells pareixien externs, per allò de que lo de ca l'altre és sempre millor, però Sa nostra Banda es va cuidar bé de demostrar lo equivocats que anaven i una darrera s'el tre ses peces que tocaren varen esser llargament aplaudides.

Flor de Card després de sa grata impressió que havia causat es concert es va posar en contacte amb es president de Sa Banda perquè nos parlas un poc d'aquest moviment musical casi es pot anomenar així persa quantitat de llorencins que hi toquen - llorencins i qualche extern - .

Pere Bruzà Vaquer o en Pedro Corne o simplement en Mauri és un home molt conegut tant dins s'ambient juvenil com dins es ja un poc més vell. Ell es pot dir que ha estat es gran impulsador d'aquesta banda i creim alhora de elegir-lo president es va tenir això ben en compte. Però deixar que sia ell el qui nos parli de Sa Banda.

Flor de Card: Nos han dit que Sa Banda està a punt de estrenar un nou taulat; que hi ha de ver de tot això Pere ?

Pere Bruzà : Sí, es taulat ja era molt necessari, no tant sols per simple comoditat, sinó també perquè tècnicament sona molt millor si estes un poc més alçat que si toques en terra, allà on a vegades te estrony un poc i principalment al-lots petits que no saben tenir aturell.

F. C. I aquest taulat ¿ qui el compra ? ¿ Sa Banda ?

Pere Bruzà : No, com he dit abans téien sa necessitat d'aquest taulat tant per assaigs com per actuacions públiques i en vaig parlar m'es batle i ell me va aconsellar que me dirigís a sa Diputació. Vaig anar a s'Ajuntament perquè es se

eritari no és un taulat ni més o menys oficial i l'envie-
ren per a unt. Al cap de pocs dies no va venir concedida una
subvenció de trenta-cinc mil pessetes, però aquesta quantitat
no era abundant i es va decidir sol·licitar un altre subven-
ció i que també en va esser concedida, aquesta vegada de sei-
xanta mil pessetes.

F. C. I es taulat de qui serà propietat ?

P. B. Bé, es taulat queda propietat de s'ajuntament i jo
crec que en podria fer ús qualsevol que ho demani a s'ajunta-
ment.

F. C. Ja teniu data per inaugurar-lo ?

P. B. Bé, si estigués acabat abans de Nadal ferien una
sacada per aquest motiu i si no seria per ses festes de Sant
Antoni però data fixa no en tenim.

F. C. Com es de gros aquest taulat ?

P. B. Bé, es taulat té vuit metres de llarg per sis d'am-
ple i un metre deu d'alt, crec que amb aquestes mides n'hi
haurà prou abundantment.

F. C. Tots sabem que uns dels problemes grans que tenen a
aquests tipus d'agrupacions és es de sa financiació, ¿ com
vos finacieu vosaltres ?

P. B. Bé, naltres es ben clar que no hi fem cap gacha-
cia. Naltres tenim enparaulat amb s'ajuntament de nou a deu
actuacions anuals i quatre o cinc sortides que fem a s'estiu
entre una casa i s'altre fem per gastes i si hi ha sort per
fer un superet, però com hi ha ofici quasi no nos preocupa
s'aspecte econòmic.

F. C. Quants de músics s'han ara a Sa Banda ?

P. B. Ara en sonen 32 músics i 57 cornetes i tambors,
que no està gens malament, quasi es pot dir que és una de ses
grosses de s'illa.

F. C. Te pareix que a dins Sa Banda de tambors i cor-
netes hi ha material per suplir als músics de més edat que es
vaigien retirant ?

P. B. 36, amb aquest aspecte es pot dir que en el darrer moment de conservatori a Palma de vuit "vint" Sobresalient - tes " quatre a cinc varen esser llerencins . S'esforç, crec que no ha estat de bones, per això pens que no hi haurà problemes perquè Sa Banda segueixi endavant.

E. C. Quants d'assaigs fets a sa sonada ?

P. B. Maltres feim quatre assaigs a sa sonada i un d'ells és general.

Creo que amb aquesta darrera respòsta es veu el sacrifici de tots els músics de Sa Banda, i que a darrera cada actuació pública hi ha moltes hores d'assaig, que no és tot només bufar a sa trompa sinó que hi ha moltes hores perdudes que es públic no se'n dona compte.

Ja només m'es queda dir les gràcies en el president de Sa Banda de Sant Llorenç per sa seva amabilitat. En ra bona a tota Sa Banda. Salut i que molts d'anys.

Ignasi Umbert i Raig

Dades del temps, mes de desembre; d'en Francesc Umbert.

La pluja ha estat de 36 l. m2. Amb tempestat, el dia 8. Golada el 19; i bòires el 25 i 27. El dia 1, fou el que siula el vent més fort 30 - 35 Km. h. del ponent.

La nit més freda el 19-5º c. El dia més calent el 2 - 23º.

Relació de fondaments atmosfèrics més notables de l. 977.

L'aigua de pluja; l. m2. 534. l.

Es dies de bòire en més o manco intensitat foren: 22.

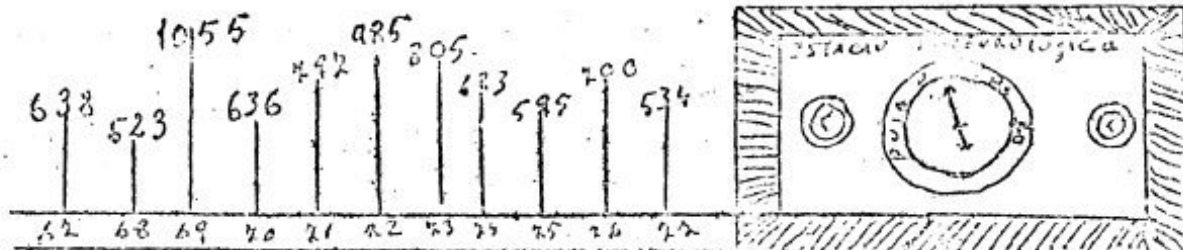
El dia més calurós fou el 20 de Juliol 36'5 º C. a s'ombra

El dia de menys humitat fou el 18 d'Agost, amb un 30 %.

La nit més freda fou, el 31 de Març, 1'5 º c.

Provablement fou el 16 de Novembre quan el vent bufava més fort, en velocitat de 50-60 Km. h. vent de Mestral.

El número de torments foren.. 31.

FLOR DE CARD

Bolletí-revista del
Club Card.
Sant Llorenç des
Cardassar.
Desembre de 1977 i
Gener de 1978.
Nombres 50 i 51.
D.L.: 765-1973
Edita el Club Card.
Domicili: Major s/n.
Director: Bartomeu
Domenge i Amer.

COL·LABOREN

Andreu Amer
Comité Provincial U.G.T.
Josep Cortès
Antoni Font
Mateu Girart
Grup d'amics
Grup de Congressistes
Ignaci Humbert
Anna Maria Llodrà
Pere Josep Llull
Margarida Jaume
Elisabet Nicolau
Maria Pons
Guillem Pont
Guillem Quina
Joan Rosselló
Josep Segura i Salado
Antònia Servera
Gaspar Soler
Antonia Tous
Francesc Umbert

NOTA

Els articles aparescuts
en aquesta revista sols
expressen l'opinió dels
seus propis autors.

AJUDA ECONOMICA

Bernat Polit:
Assegurances CAP
La Equitativa
Màquines cosir Alfa

DIRECTIVA

Com a resultat de l'assemblea ge-
neral de socis realitzada el pas-
sat dia 29 de Gener s'acordà el
nomenament de la Junta Directiva
del Club Card per l'any 1.978:

Per l'elecció dels membres, excep-
tuant els vocals, hi hagué dos can-
didats per cada càrrec.

Les xifres de darrera cada nom in-
diquen la primera els vots a favor
del guanyador, la segona els a fa-
vor del perdredor i la tercera els
vots en blanc.

Vet ací el resultat:

PRESIDENT

Eduardo Perales Morillas 13- 9-2

VICEPRESIDENT

Tomeu Pont Estelrich 13-10-2

SECRETARI

Guillem Quina Riera 16- 5-3

VICISCRETARI

Elisabet Nicolau Mesquida 12-11-1

TRESORERA

Joana Santandreu Salas 15- 8-1

VOCAL ESPORTS

Tomeu Domenge Adrover

VOCAL CULTURA

Josep Cortès Servera

VOCAL ART

Miquel Rosselló Pont

VOCAL REVISTA

Antònia Servera

VOCAL CARD EN FESTA

Tomeu Massanet Gayà

Darrera plana

Per causes que, per molt que volguéssim, res hi podem fer -se
multicopista estava espanyada- hem hagut de retrassar la sorti-
da de la revista. Això pot ésser causa de que qualche article
estigui un poc desferrat. Perdonau.